EKURHULENI NOORD DISTRIK
NOVEMBER TOETS
REKENINGKUNDE
GRAAD 11

21 November 2022

Tyd: 2 ure

Totaal: 150

INSTRUKSIES EN INLIGTING

Lees die volgende instruksies aandagtig deur en volg dit noukeurig.

1. Beantwoord AL die vrae.
2. 'n Spesiale ANTWOORDBOEK word verskaf waarin jy Al die vrae moet beantwoord.
3. 'n FORMULEBLAD vir finansiële aanwysers is by die vraestel aangeheg. Jy mag dit gebruik indien nodig.
4. Toon AL die bewerkings om deelpunte te verdien.
5. Jy mag 'n nie – geprogrameerdbare sakrekenaar gebruik.
6. Jy mag slegs 'n BLOU PEN gebruik om die vraestel te beantwoord.
7. Alle bewerkings moet tot EEN desimale punt getoon word, waar van toepassing.
8. Skryf netjies en leesbaar.
9. Gebruik die inligting in die tabel hieronder as 'n riglyn wanneer jy die vraestel beantwoord. Probeer om NIE daarvan af te wyk nie.

VRAAG 1: 37 Punte ; 30 Minute	
Onderwerp van die vraag	
Inkomstestaat	

VRAAG 2: 38 Punte ; 30 Minute	
Onderwerp van die vraag	
Vennootskappe	Balansstaat Notas tot die Balansstaat

VRAAG 3: 30 Punte ; 25 Minute	
Onderwerp van die vraag	
Vennootskappe	Ontleding en vertolking van finansiële state

VRAAG 4: 45 Punte ; 35 Minute	
Onderwerp van die vraag	
Bankversoeningstaat	
BTW	

VRAAG 1: INKOMSTESTAAT

(37 punte; 30 minute)

BEKKER HANDELAARS

Jy word voorsien van inligting geneem uit die boeke van Bekker Handelaars. Hulle finansiële jaar eindig op 30 Junie 2022. Bekker Handelaars handhaaf 'n winsopslag van 50% op kosprys.

GEVRA:

Stel die Inkomstestaat (Staat van Omvattende Inkomste) vir die jaar geëindig 30 Junie 2022 op.(Sommige van die bedrae is reeds op die antwoordblad aangebring.)

INLIGTING:

Uittreksel uit NA- Aansuiweringsproefbalans op 30 Junie 2022.

Balansstaatrekeninge – Afdeling	**Debiet**	**Krediet**
Lening : KIM Bank		751 200
Debiteurekontrole	185 000	
Krediteurekontrole		126 075
Voorsiening vir oninbare skulde		10 725
Handelsvoorraad	564 000	
SAID:LBS		15 000
Pensioenfonds		23 500
Nominalerekeninge – Afdeling		
Verkope		11 520 000
Koste van verkope	7 680 000	
Debiteureafslag	168 000	
Diverse uitgawes	386 100	
Bankkoste	62 850	
Kommissie inkomste		96 200
Verpakkingsmateriaal	23 100	
Oninbare skulde	26 400	
Herstelwerk en Instandhouding	161 200	
Salarisse en Lone	985 000	
Pensioenfondsbydraes	108 350	
Rente inkomste		4 000
Advertensies	113 600	
Huurinkomste		131 580

AANSUIWERINGS EN ADDISIONELE INLIGTING

A. Waardevermindering vir die jaar beloop R417 300.

B. Op 9 Junie 2022 het R. Nel, 'n debiteur, handelsware teruggestuur. 'n Kredietnota is aan haar uitgereik. Die kosprys was R 3 000. Geen inskrywing is vir die terugsending van die handelsware gemaak nie. Hierdie items is in die voorraad teruggeplaas.

C. Die insolvente boedel van 'n debiteur, E. Coetzee het 45c in die rand uitbetaal en het op 30 Junie 2022 'n direkte deposito van R 4 500 gemaak. Hierdie transaksie is nie aangeteken nie. Skryf die uitstaande bedrag af.

D. Die voorsiening van oninbare skulde moet na R10 000 aangesuiwer word.

E. Die fisiese voorraadopname op 30 Junie 2022 toon die volgende:

- Handelsvoorraad R 553 650
- Verpakkingsmateriaal R3 600

F. Die advertensie uitgawe is 'n maandelikse kontrak met die plaaslike koerant vir 12 maande geëindig 30 Junie 2022. Die maandellikse koste het op 1 Maart 2022 met 12% toegeneem. Junie maand se advertensie is nog nie betaal nie.

G. Die leningstaat ontvang van KIM – Bank het die volgende inligting verskaf:

Saldo op 1 Julie 2021	R902 400
Terugbetalings gedurende die jaar (rente ingesluit)	R151 200
Rente gekapitaliseer	?
Saldo op 30 Junie 2022	R810 000

H. 'n Werknemer is uit die salarisjoernaal uitgelaat. Sy besonderhede is:

BRUTO SALARIS	AFTREKKINGS		PENSIOENFONDS BYDRAE	NETTO SALARIS
	LBS	PENSIOENFONDS		
R55 600	R9 050	R 10 100	15 150	R36 450

I. Die maandelikse huur het gedurende die finansiële jaar onveranderd gebly. Gedurende Mei 2022 het die huurder R5 920 vir herstelwerk aan die perseel betaal. Aangesien Bekker Handelaars vir alle herstelwerk verantwoordelik is, het die huurder dit van huur wat hy vir Mei 2022 betaal het, afgetrek. Let daarop dat die huur vir Junie 2022 nog nie ontvang is nie.

37

VRAAG 2

VENNOOTSKAPPE **(38 punte; 30 minute)**

LEEGLê HANDELAARS

Jy word voorsien van inligting vir die finansiële jaar geëindig 28 Februarie 2022. Die vennote is A. Scott en R. du Plessis.

GEVRA:

2.1. **Verwys na inligting B**

Bereken die persentasie rente op kapitaal volgens die vennootskap ooreenkoms. Let daarop dat daar gedurende die finansiële jaar geen veranderinge vir kapitaalrekeninge was nie. (3)

2.2. Voltooi die Privaatrekeninge -nota vir die finansiële jaar geëindig op 28 Februarie 2022. (13)

2.3. Voltooi die Balansstaat op 28 Februarie 2022. Toon jou bewerkings. (22)

INLIGTING:

A.

Uittreksel uit die rekeningkundige rekords op 28 Februarie 2022	
Kapitaal:Scott	1 320 000
Kapitaal: du Plessis	880 000
Privaatrekening: Scott (1 Maart 2021)	65 000(kt)
Privaatrekening:du Plessis (1 Maart 2021)	15 200(dt)
Onttrekkings: Scott	66 000
Onttrekkings: du Plessis	259 000
Vaste bates teen drawaarde	2 050 000
Vaste Deposito: Best Bank (12%pj)	350 000
Handelsvoorraad	?
Debiteurekontrole	158 000
Voorsiening vir oninbare skulde	3 900
Lening: Diamond Bank	208 800
Krediteurekontrole	85 300
Opgelope inkomste	12 500
Kontant en kontantekwivalente	6 000
Oortrokke bank	55 400

B. Addisionele inligting

a) Inligting met betrekking tot die vennootskapooreenkoms:

Vennote se salarisse:

- Scott het R 20 000 per maand ontvang. Haar salaris is vanaf 1 Desember 2021 met R5 000 per maand verhoog.
- Du Plessis ontvang R240 000 per jaar.

Rente op kapitaal:

- Du Plessis sal R 79 200 vir die jaar ontvang.
- Scott ontvang dieselfde % rente as du Plessis.

Oorblywende wins na primêre verdeling:

Die oorblywende wins word in die verhouding van die kapitaalbydrae aan die einde van die jaar verdeel.

Die netto wins na die primêre verdeling was R180 000.

b) Die lening van Diamond Bank is oorspronklik op 1 Maart 2020 aangegaan. Die lening moet oor 'n periode van 5 jaar in gelyke maandelikse paaiemente terugbetaal word. Rente word nie gekapitaliseer nie en is op datum.

c) Voorsiening vir oninbare skulde moet met R200 verlaag word.

d) Versekering sluit 'n bedrag van R 7 000 in wat vooruitbetaal is.

e) Voorraad is 'n balanseer syfer.

38

Vraag 3: Ontleding en vertolking van finansiële state **(30 punte; 25 minute)**

3.1. PASITEMS – BEGRIPPE

KOLOM A bevat 'n lys konsepte en KOLOM B 'n lys verduidelikings.
Kies 'n verduidelliking uit KOLOM B wat pas by die konsep in KOLOM A .
Skryf slegs die letter langs die vraagnommer in die ANTWOORDBOEK. (5)

KOLOM A		KOLOM B	
3.1.1.	Hefboomfinansiering	A	Die vermoë van die onderneming om sy lopende skuld te delg.
3.1.2.	Opbrengs op eienaarsbelang	B	Die vermoë van die onderneming om al sy skuld te delg.
3.1.3.	Solvensie	C	Die mate waartoe 'n besigheid gebruik maak van eksterne lenings om sy bedrywighede te finansier.
3.1.4.	Likiditeit	D	Die vermoë van die onderneming om sy inkomste en lopende uitgawes te beheer.
3.1.5.	Bedryfsdoeltreffendheid	E	Die mate waarin die eienaars beloon is vir hul belgging in 'n besigheid.

3.2	**Ontleding en vertolking van finansiële state**

Jy word voorsien van inligting met betrekking tot LUNA WINKELS vir die jaar geëindig op 28 Februarie 2022 saam met die vergelykende syfers vir 2021. Die onderneming behoort aan vennote Luné en Nadia

3.2.1. Bereken die volgende finansiële aanwysers vir 2022.

A. Vuurproefverhouding (4)
B. Skuld – ekwiteitsverhouding (3)
C. Bedryfsuitgawes op verkope (3)
D. % Opbrengs verdien deur Luné. (5)

3.2.2. Lewer kommentaar op die likiditeitsposisie van die onderneming vir 2022. Haal TWEE finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf. (4)

3.2.3. Die vennote het gedink dit was 'n goeie idee om meer van lenings gebruik te maak in 2022. Haal TWEE finansiële aanwysers aan (werklike syfers of persentasies) om hul mening te staaf. (4)

3.2.4. Lewer kommentaar op die % opbrengs verdien deur die besigheid. Luné is baie tevrede met haar opbrengs maar Nadia is teleurgesteld. Haal

finansiële aanwysers/syfers aan om jou antwoord te staaf. (2)

INLIGTING

Uittreksel van die Finansiele state	28 Febr 2022	28 Febr 2021
Verkope (60% op krediet)	R 3 900 000	R 3 200 000
Bedryfsuitgawes	680 000	660 000
Rente op lening (13% p.j.)	117 000	26 000
Vaste bates	2 130 000	1 930 000
Bedrysbates	1 320 000	510 000
Handelsvoorraad	920 000	230 000
Vennotebelang	2 110 000	2 000 000
Langtermyn laste(lening)	900 000	200 000
Bedryfslaste	440 000	320 000

VENNOOT: LUNé	28 Febr 2022	28 Febr 2021
Kapitaal	1 000 000	1 000 000
Privaatrekening aan die einde van die jaar	165 000	35 000
Vennoot se salaris	170 000	110 000
Rente op kapitaal (5%p.j.)	50 000	50 000
Bonus	83 000	0
Verdeling van oorblywende wins	40 000	72 000

Finansiele aanwysers	28 Febr 2022	28 Febr 2021
Bedryfskapitaalverhouding	2,9:1	1,6:1
Vuurproefverhouding	**A**	0,9:1
Omsetsnelhheid van voorraad	4 keer	9 keer
Skuld: Ekwiteitsverhouding	**B**	0,1:1
Rente op lening	13%	13%
% Bedryfsuitgawes op verkope	**C**	20,6%
% Bedryfswins op verkope	18,5%	16,9%
% Netto wins op verkope	15,5%	16,1%
% Opbrengs verdien deur LUNé	**D**	24,0%
% Opbrengs verdien deur NADIA	23,1%	28,9%

30

Vraag 4: Bankversoeningstaat, BTW en Interne Kontrole (45 punte; 35 minute)

4.1 Bankversoeningstaat

SAMMY – HANDELAARS

Die inligting hou verband met Junie 2022. Die besigheid ontvang hulle amptelike bankstaat op die 25ste dag van elke maand.

GEVRA:

4.1.1. Voltooi die KOJ en KBJ op 30 Junie 2022 (11)

4.1.2. Bereken die korrekte banksaldo op 30 Junie 2022. Toon aan of die saldo gunstig of ongunstig is. (5)

4.1.3. Stel die Bankversoeningstaat op 30 Junie 2022 op. (9)

4.1.4. **SIEN INLIGTING H**: Verduidelik hoekom die interne ouditeur bekommerd moet wees (haal bedrae aan) en watter aksies moet die eienaar neem. Verskaf EEN probleem en EEN oplossing. (2)

INLIGTING

A. Die volgende Bankversoeningstaat is op 31 Mei 2022 opgestel:

	Debiet	Krediet
Saldo volgens die Bankstaat	87 150	
Uitstaande deposito (kontantverkope, gedateer 31 Mei 2022)		31 600
Uitstaande EFO nr 55	16 850	
Regstelling van fout		22 700
Saldo volgens die bankrekening		49 700
	104 000	104 000

B. **Voorlopige totale op 30 Junie 2022:**
KOJ: R 47 220
KBJ: R 97 860

C. **Tydens die vergelyking van Mei maand se Bankversoeningstaat en die Junie 2022 bankstaat, is die volgende verskille opgemerk:**

(i) Die uitstaande EFO nr 55, uitstaande deposito en die regstelling van die fout verskyn op die Junie bankstaat.

D. **Die volgende items op die Junie 2022 bankstaat het nie in Junie se kontantjoernale verskyn nie:**

- EFO ontvang vanaf Mel Promosies vir kommissie verdien, R 36 400
- Die maandelikse debietorder ten gunste van NET CALL vir die selfoonkostes beloop, R2 800.
- 'n Deposito van R23 000 verskyn in die lopende rekening van SAMMY – HANDELAARS op 24 Junie 2022. Hierdie deposito is geidentifiseer as 'n fout wat deur die bank gemaak is. Die bank het ingestem om die fout op die Julie bankstaat te korrigeer.
- Kontantdepositofooie, R1 250
- Diensgeld, R 880
- Rente op debietsaldo, R 2 160
- 'n Debietkaart inskrywing van R11 000 vir die onttrekking van kontant vir die betaal van lone is op die bankstaat geboekstaaf.
- 'n Debietorder vir R10 570 gedateer 24 Junie 2022 ten gunste van MTC cell vir selfoonaankope. Sammy Handelaars doen nie besigheid met die diensverskaffer nie en het die bank onmiddelik in kennis gestel. Die bank het ingestem om die inskrywing reg te stel op die bankstaat van Julie 2022.

E. **Verskille opgemerk tydens die vergelyking van die Kontantjoernale met Junie se bankstaat:**

- 'n EFO vir R15 300 is in die KBJ met 'n verkeerde begunstigde aangeteken.Die onderneming sal die fout regstel.
- Kredietkaartverkope verskyn in die Bankstaat as R32 300 maar in die KOJ as R23 200. Die bankstaat is korrek. Herstel die fout.

F. **Items in die joernale, maar nie in die Junie bankstaat nie:**

- EFO nr 633 vir R 24 800 gedateer 28 Junie 2022 in die KBJ.
- 'n Kontantdeposito van R34 620 gedateer 30 Junie 2022 vir verkope, in die KOJ.

G. Die Junie 2022 bankstaat reflekteer 'n saldo van R????

H. In Julie 2022 het die interne ouditeur ontdek dat KS977- 986 se werklike totaal R44 620 is. Die inskrywing in die KOJ toon die volgende:

Dok	Dag	Besonderhede	Ontleding van ontvangste	Bank
KS 997 -986	30 Junie	Kontant	34 620	34 620

(27)

4.2. BTW EN INTERNE KONTROLE (18)

Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf slegs "waar" of "onwaar" langs die vraagnommer (4.2.1. – 4.2.4.) in die ANTWOORDBOEK neer.

4.2.1. BTW wat deur 'n besigheid betaal word op goedere aangekoop, word BTW – inset genoem.

4.2.2. Dit is verpligtend vir alle besighede om vir BTW te registreer.

4.2.3. BTW – opgawe aan SAID word na elke ses maande se handelsbedrywighede ingedien.

4.2.4. Brandstof is 'n voorbeeld van 'n BTW item met 'n nulkoers. (4)

BTW EN INTERNE KONTROLE

4.3. Jy word voorsien van inligting met betrekking tot Cream Handelaars Die eienaar is 'n geregistreerde BTW – ondernemer en BTW op belasbare items word teen 15% gehef.
Die totale/syfers vir September 2022 word hieronder verskaf.

GEVRA:

4.3.1. Bereken die korrekte BTW syfers wat of betaalbaar of ontvangbaar is aan SAID. Dui aan of die bedrag ontvangbaar of betaalbaar is. (10)

4.3.2. Die eienaar, Cyril, het die BTW wat van kliente ontvang is, gebruik om salarisse en bonusse te betaal, daarom was hy nie instaat om die BTW wat aan SAID verskuldig was, te betaal nie.

- Lewer kommentaar op hierdie praktyk van Cyril. Verskaf EEN punt.
- Gee raad aan Cyril om sulke voorvalle in die toekoms te vermy. Verskaf TWEE punte. (4)

INLIGTING

A. Saldo verskuldig aan SAID op 1 September 2022 beloop R 21 225.

B. Inligting verkry uit die Joernale vir September 2022.

	BEDRAG	BTW BEDRAG
Kontant en kredietverkope (BTW inklusief)	416 300	?
Krediet aankope van handelsvoorraad (BTW inklusief)	254 150	?
Handelsvoorraad teruggestuur na verskaffers (BTW eksklusief)	38 000	?
Onttrekkings van handelsvoorraad		660
Oninbare skuld van debiteure afgeskryf		1 290
Korting toegestaan aan debiteure		2 145

45

EKHURHULENI NOORD DISTRIK

REKENINGKUNDE

GRAAD 11

ANTWOORDBOEK

21 NOVEMBER 2022

NAAM____**KLAS**________

VRAAG	TOTALE PUNTE	PUNT BEHAAL	GEMODEREERDE PUNT	MODERATOR PARAAF
1	37			
2	38			
3	30			
4	45			
TOTAAL	150			

Hierdie ANTWOORDBOEK bestaan uit 11 bladsye

VRAAG 1: INKOMSTESTAAT **(37 punte;30 minute)**

BEKKER HANDELAARS

INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEëINDIG 30 Junie 2022

Verkope (11 520 000 – 168 000	
Koste van verkope	
Bruto wins	
ANDER BEDRYFSINKOMSTE	
Kommissie inkomste	96 200
Huurinkomste (131 580	
BRUTO BEDRYFSINKOMSTE	
BEDRYFSUITGAWES	
Diverse uitgawes	386 100
Bankkoste	62 850
Oninbare skulde (26 400	
Advertensie (113 600	
Bedryfswins	
Rente inkomste	4 000
Wins voor rente uitgawe	
Rente uitgawe	
Netto wins vir die jaar	

37

VRAAG 2 VENNOOTSKAPPE **(38 punte; 30 minute)**

2.1.	Bereken die persentasie rente op kapitaal

3

2.2 LOPENDE REKENINGE /PRIVAATREKENINGE		
	SCOTT	**Du PLESSIS**
Vennote se salarisse		240 000
Rente op kapitaal		79 200
Primêre verdeling		319 200
Finale verdeling		72 000
Netto wins vir die jaar		391 200
Onttrekkings	(66 000)	(259 000)
		132 200
Saldo aan die begin van die jaar		
Saldo aan die einde van die jaar		

13

LEEGLê HANDELAARS
BALANSSTAAT OP 28 FEBRUARIE 2022

BATES	
NIE – BEDRYFSBATES	2 400 000
Vaste Bates	2 050 000
Vaste deposito	350 000
BEDRYFSBATES	
TOTALE BATES	
EKWITEIT EN LASTE	
EKWITEIT	
Kapitaal	
Privaatrekening	
NIE – BEDRYFSLASTE	
BEDRYFSLASTE	
Handels en ander betaalbare bedrae	85 300
Oortrokke bank	
Korttermyn lening	
TOTALE EKWITEIT EN LASTE	

22

38

Vraag 3 **(30 punte; 25 minute)**

Ontleding en Vertolking van finansiele state

3.1. PASITEMS en BEGRIPPE

3.1.1.	
3.1.2.	
3.1.3.	
3.1.4.	
3.1.5.	

5

3.2.1.	**Bereken die volgende finansiele aanwysers vir 2022**
A	**Vuurproefverhouding**
B	**Skuld – ekwiteitsverhouding**
C	**Bedryfsuitgawes op verkope**
D	**% Opbrengs verdien deur Lunè**

15

3.2.2.	Lewer kommentaar op die likiditeitsposisie van die onderneming vir 2022. Haal TWEE finansiële aanwysers aan om jou antwoord te staaf

4

3.2.3.	Die vennote het gedink dit was 'n goeie idee om meer van lenings gebruik te maak in 2022. Haal TWEE finansiële aanwysers aan (werklike syfers of persentasies) om hul mening te staaf

4

3.2.4.	Lewer kommentaar op die % opbrengs verdien deur die besigheid. Luné is baie tevrede met haar opbrengs maar Nadia is teleurgesteld. Haal finansiële aanwysers/syfers aan om jou antwoord te staaf

2

30

Vraag 4

(45 punte; 35 minute)

4.1. Bankversoeningstaat

4.1.1. Toon die veranderinge in die kontantjoernale vir Junie 2022 aan.

Kontantontvangstejoernaal Slegs bedrae		Kontantbetalingsjoernaal Slegs bedrae
47 220		97 860

11

4.1.2.	Bereken die korrekte Banksaldo op 30 Junie 2022

5

4.1.3. Bankversoeningstaat op 30 Junie 2022.

	Debiet	Krediet

9

4.1.4.	**Verwys na INLIGTING H.** **Verduidelik hoekom die interne ouditeur bekommerd moet wees (haal bedrae aan) en watter aksie stappe moet die eienaar neem.**

Probleem	Advies

2

4.2. BTW

4.2.1.	
4.2.2.	
4.2.3.	
4.2.4.	

4

4.3.1.	Bereken die bedrag betaalbaar of ontvangbaar van SAID

10

4.3.2.	Die eienaar, Cyril, het die BTW wat van kliënte ontvang is, gebruik om salarisse en bonusse te betaal, daarom was hy nie instaat om die BTW wat aan SAID verskuldig was, te betaal nie.

Probleem	Aksie

4

45